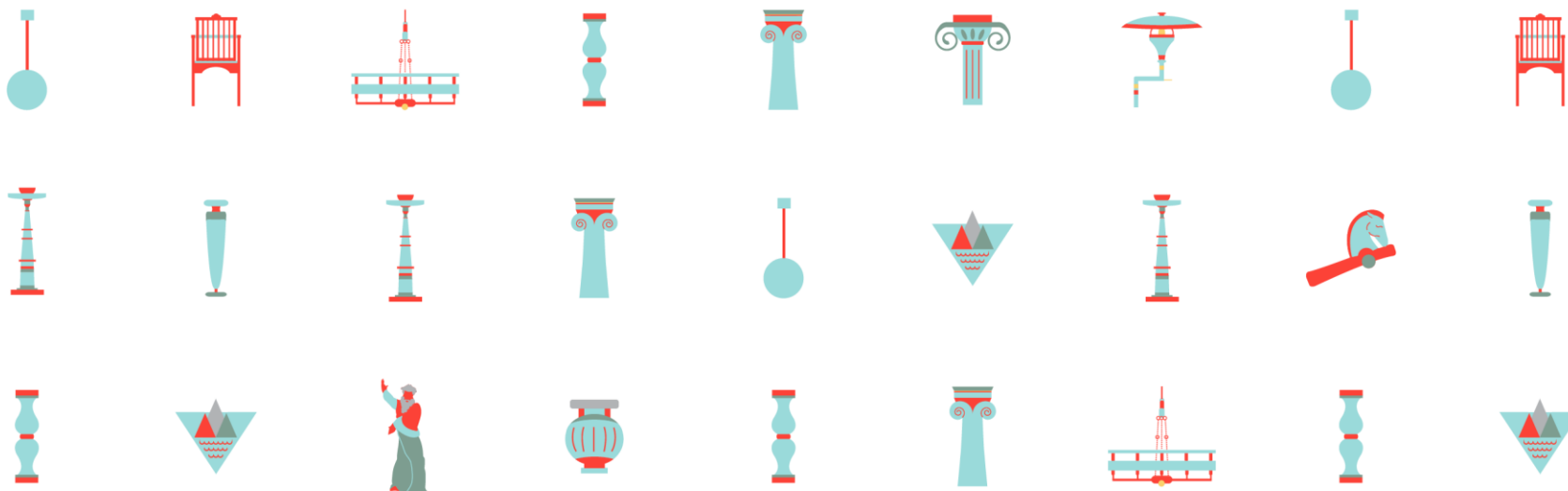

Novosti v KSS, 23. 11. 2017

POROČILO O DEJAVNOSTI OSREDNJIH OBMOČNIH KNJIŽNIC (OOK): IZVAJANJE POSEBNIH NALOG V OBDOBJU 2014-2016

Milena Bon, Maja Jarc

Na podlagi 27. člen *Zakona o knjižničarstvu*:

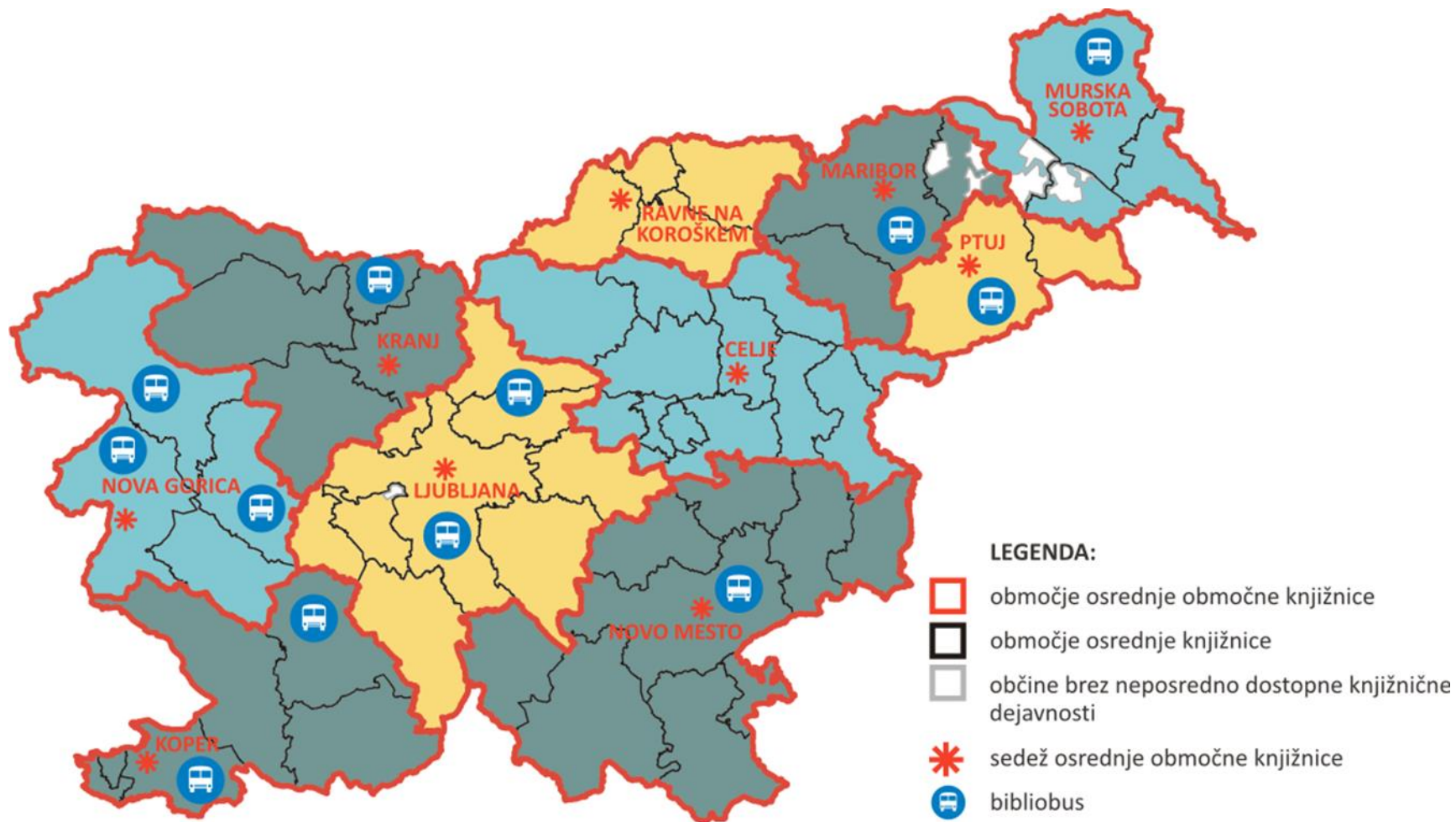
- zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij,
- nudenje strokovne pomoči vsem knjižnicam svojega območja,
- koordiniranje zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva za svoje območje,
- usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva s svojega območja.

- Kadri,
- Financiranje.

Nacionalna knjižnica (NUK) 8. in. 15 člen:

- usmerja strokovno delo svetovalnih služb v OOK,
- strokovno koordinira izvajanje domoznanske dejavnosti.

OBMOČJA OOK

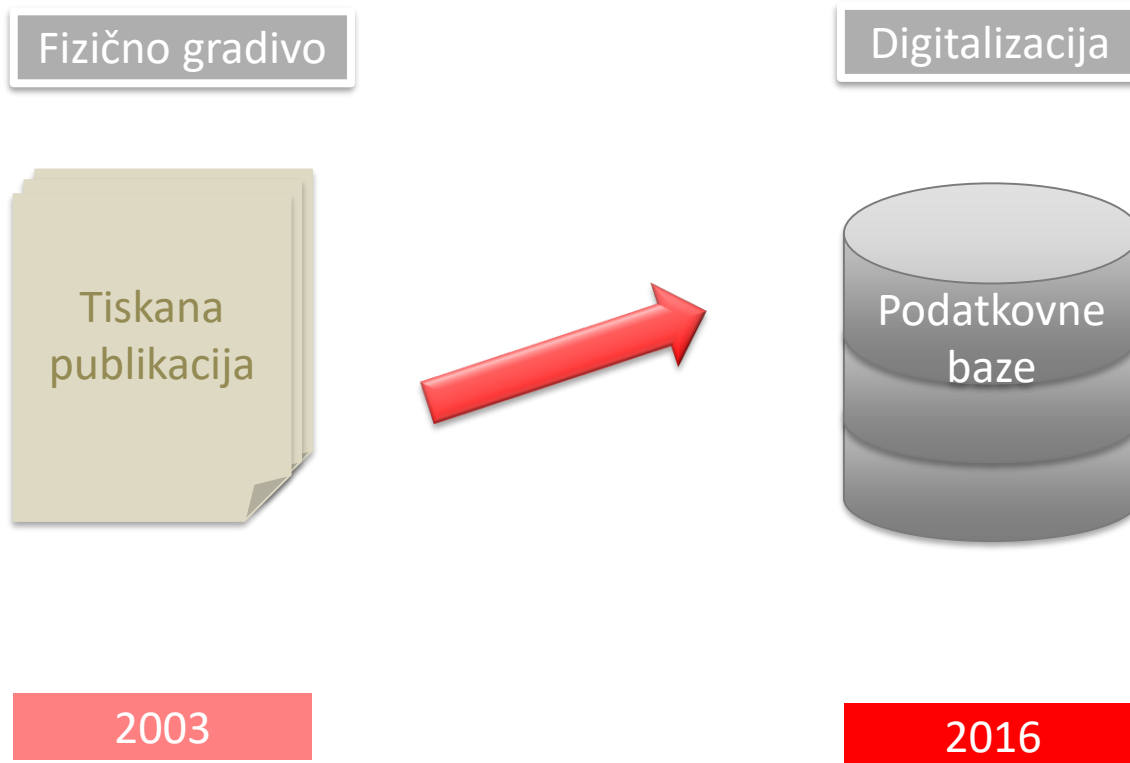

TRENDI

**IZVAJANJA POSEBNIH
NALOG OOK
od 2003 do 2016**

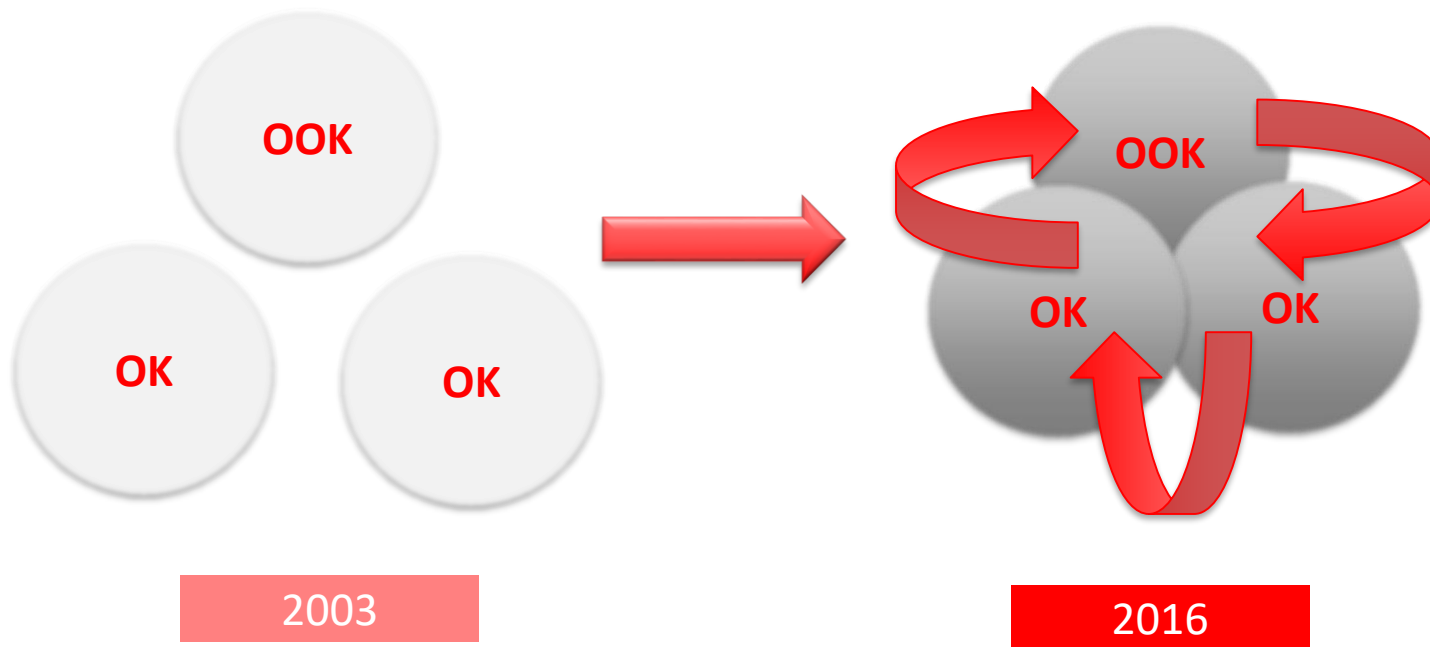

1. NALOGA: GRADIVO (NAKUP)

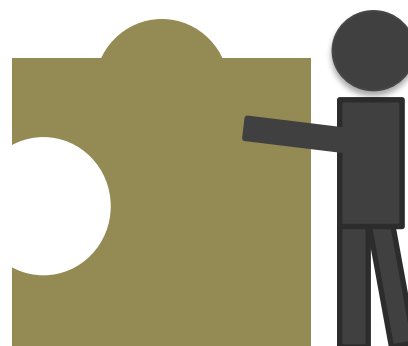
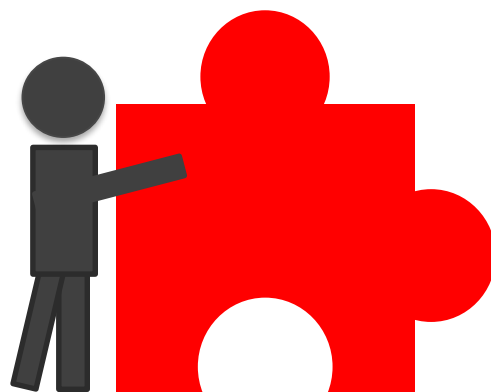

1. NALOGA: GRADIVO (IZPOSOJA)

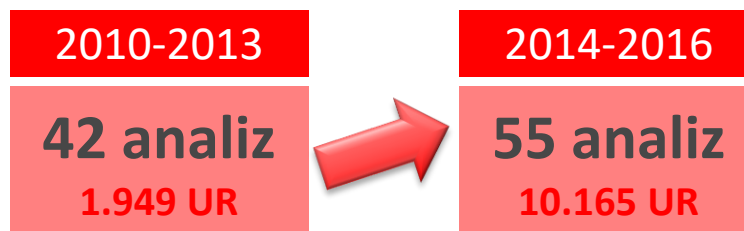
BREZPLAČNA MKI
za končnega
uporabnika

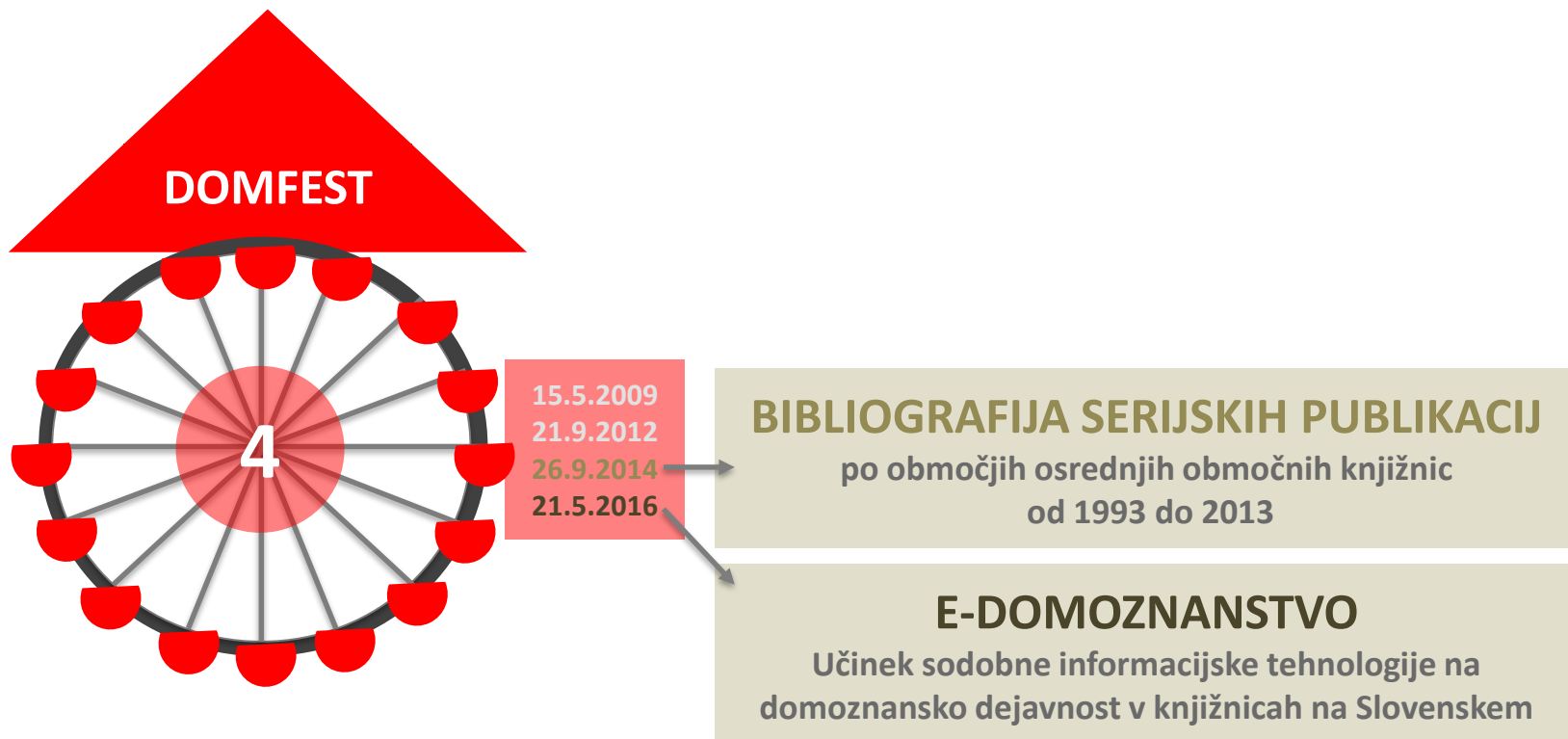
2. NALOGA: PROJEKTI

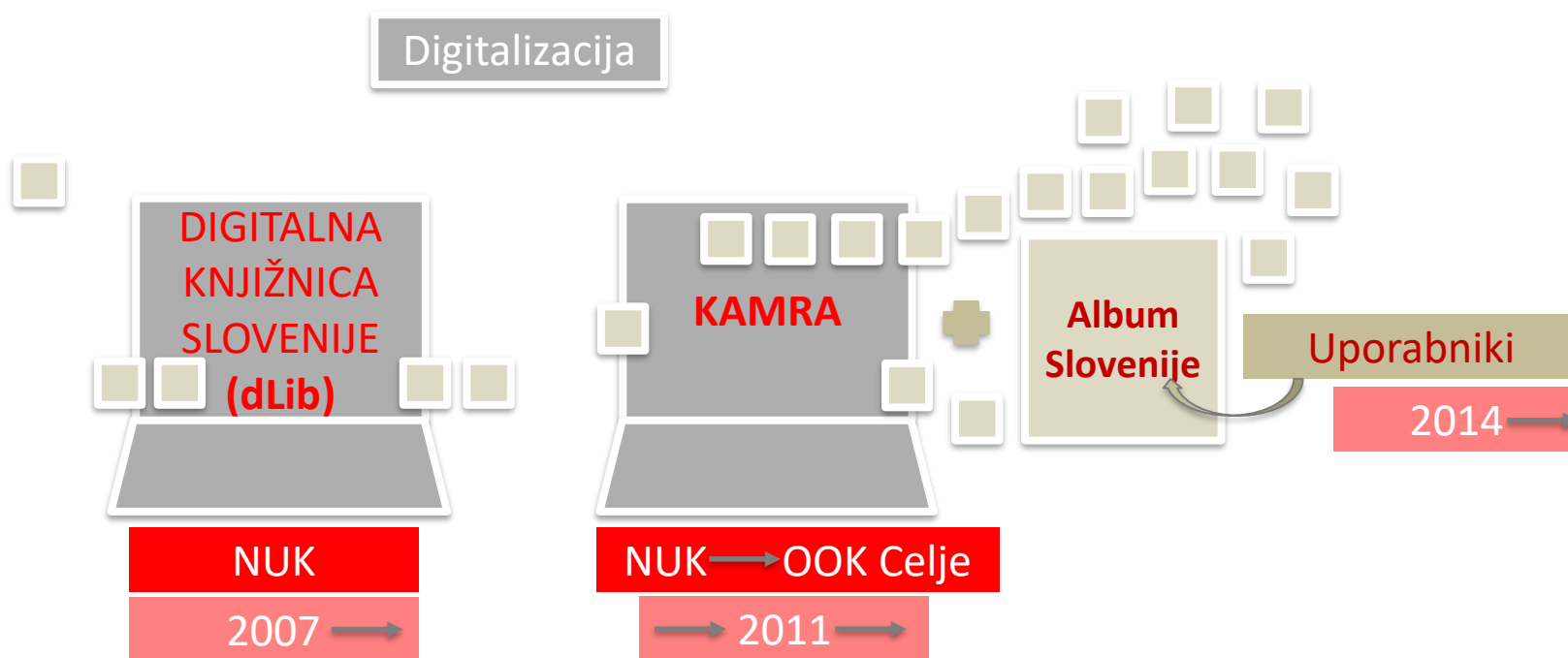
2. NALOGA: ANALIZE

3. NALOGA: DOMOZNANSTVO

3. NALOGA: DOMOZNANSTVO

3. NALOGA: DOMOZNANSTVO

Biografski leksikoni

Gorenjski
gorenjci.si

**Celjsko,
Zasavsko**
celjskozasavski.si

Primorski
primorci.si

Pomurski
pomurci.si

**Dolenjski,
bioleks**
bio.nm.sik.si

Koroški
rav.sik.si

Notranjski

Obrazi srca
Slovenije

Šaleški

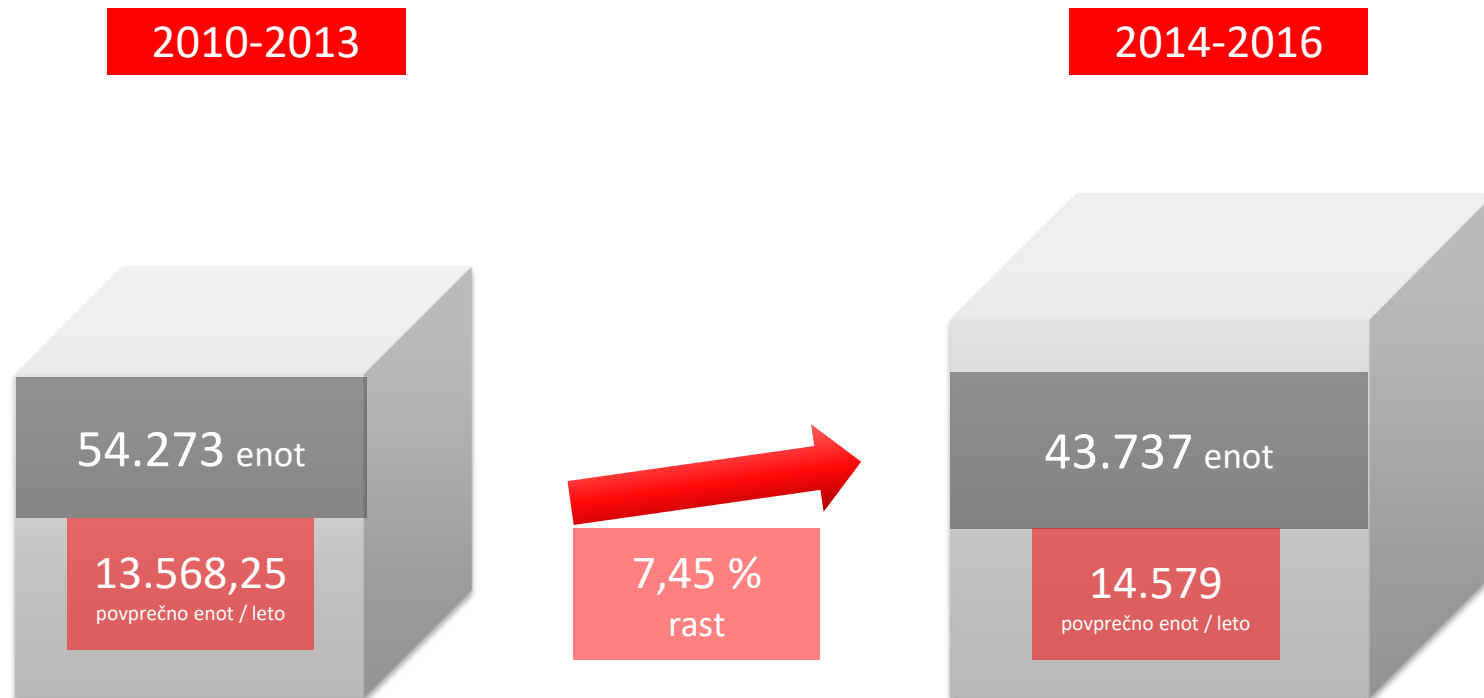
Kamniško-
komendski

Spodnje-
podravski

Štajerski

Znani Slovenci
znanislovenci.si

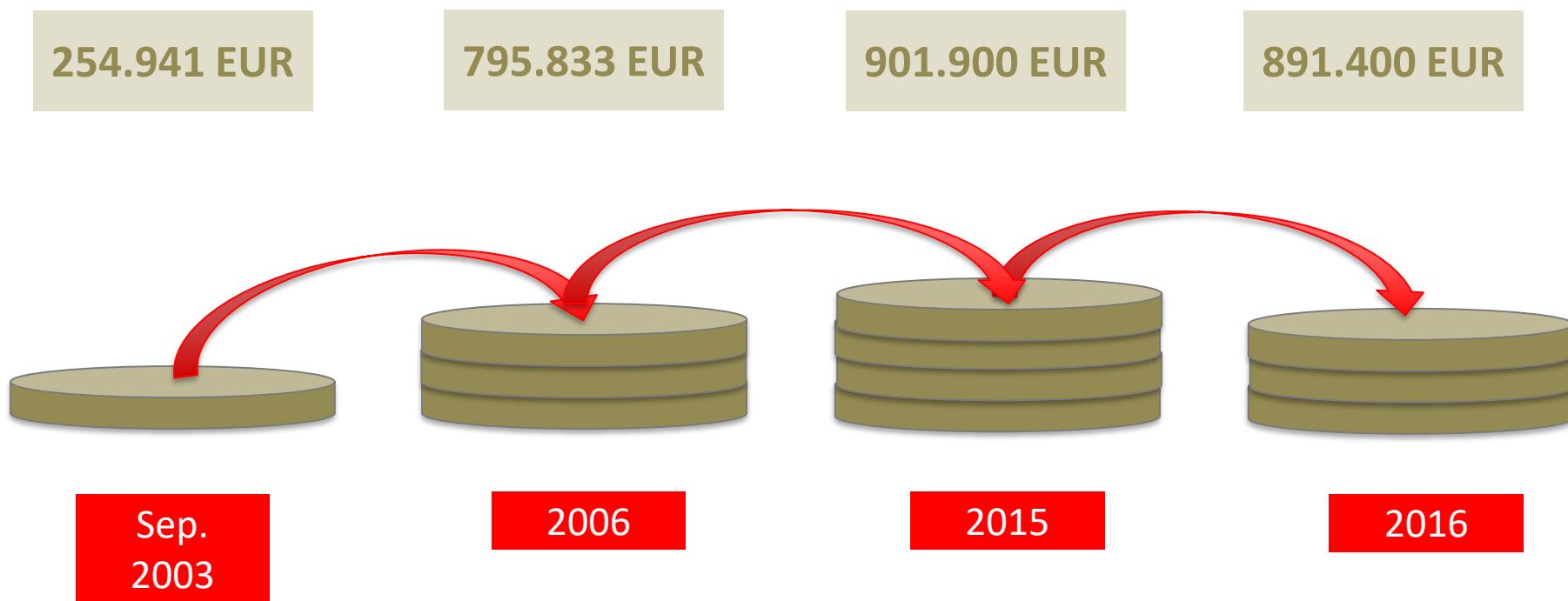
4. NALOGA: IZLOČANJE (ODPIS)

5. KADRI OOK : NUK

6. FINANCIRANJE

7. NUK - KOORDINACIJA

2010-2013

2014-2016

Strokovna
priporočila

12

6

Izobraževanja

105

56

7. NUK - POROČANJE

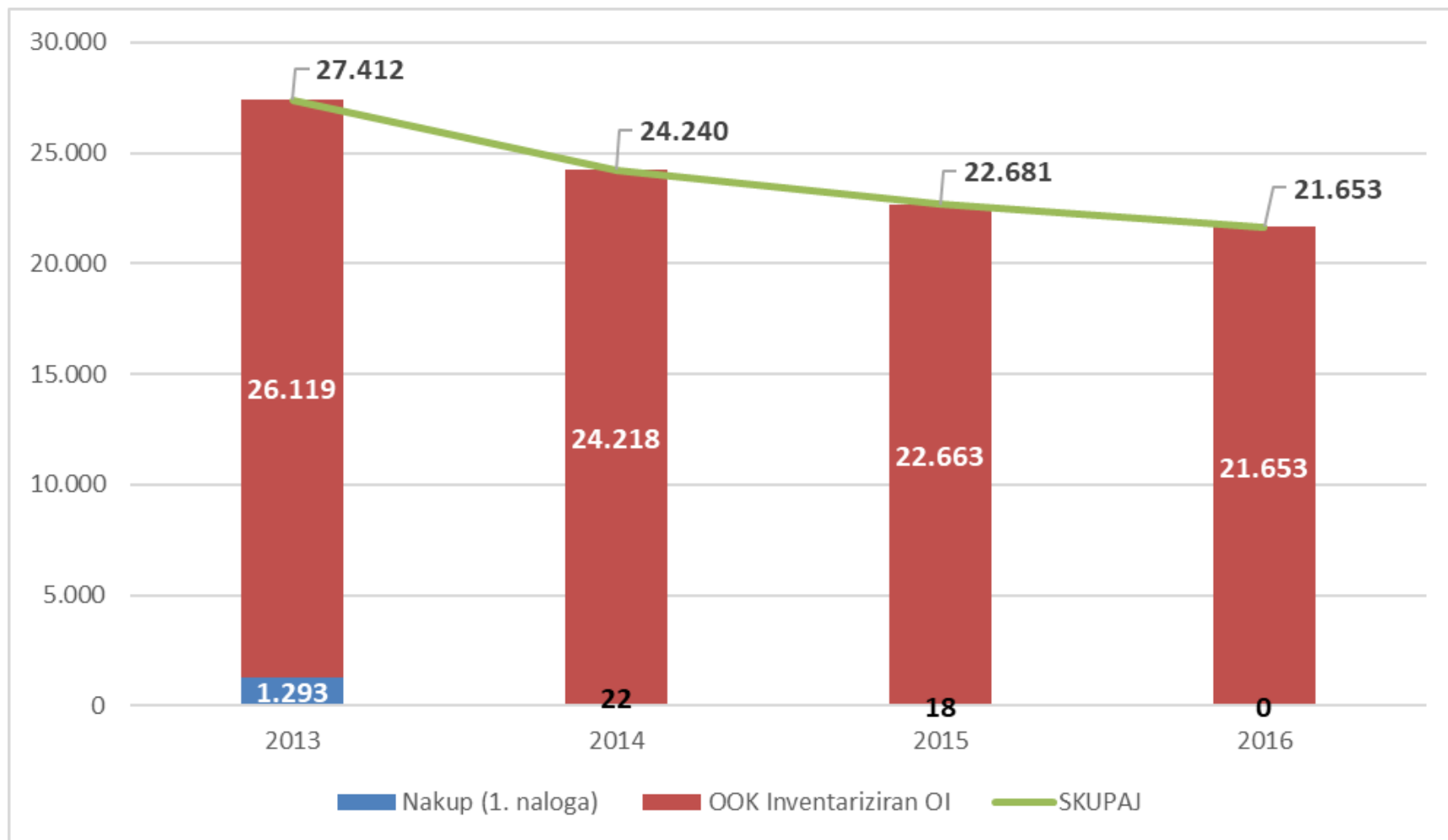
2003-2016	2003-2006	2007-2009	2010-2013	2014-2016
Zgibanke 6	0	0	4	2
Poročila 4	1	1	1	1

1. NALOGA

ZAGOTAVLJANJE
POVEČANEGA IN
ZAHTEVNEJŠEGA
IZBORA
KNJIŽNIČNEGA
GRADIVA IN
INFORMACIJ

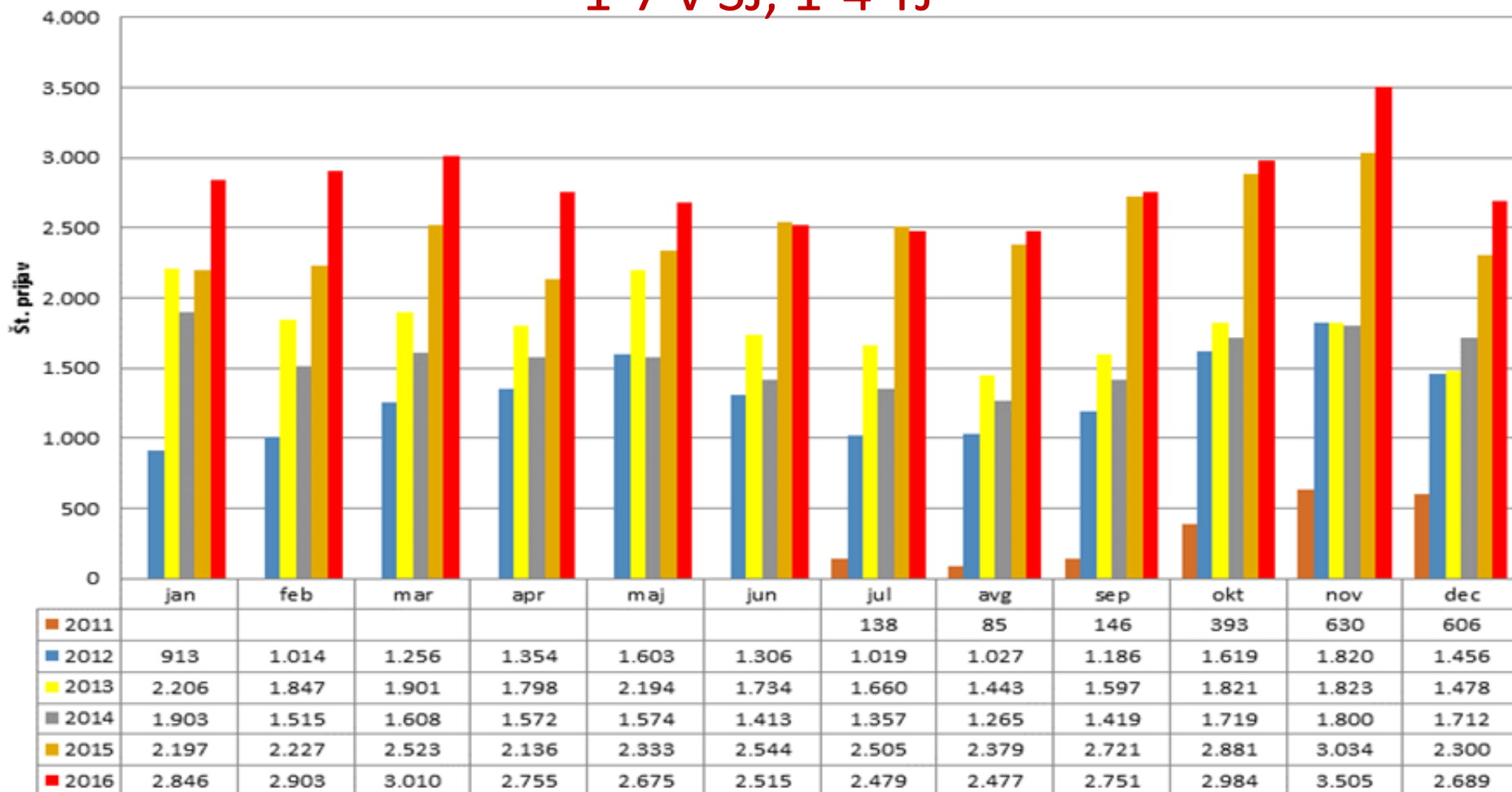

1. PRIRAST GRADIVA: NAKUP, OBVEZNI IZVOD

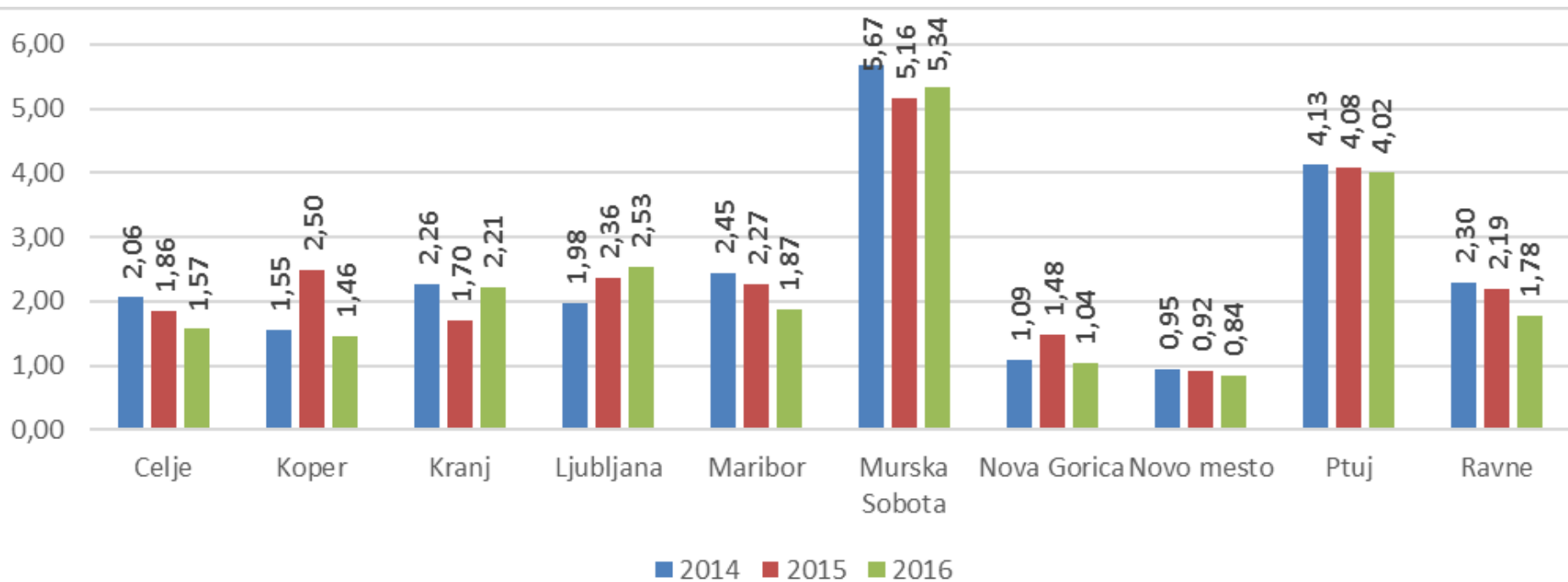

1. PODATKOVNE ZBIRKE- UPORABA

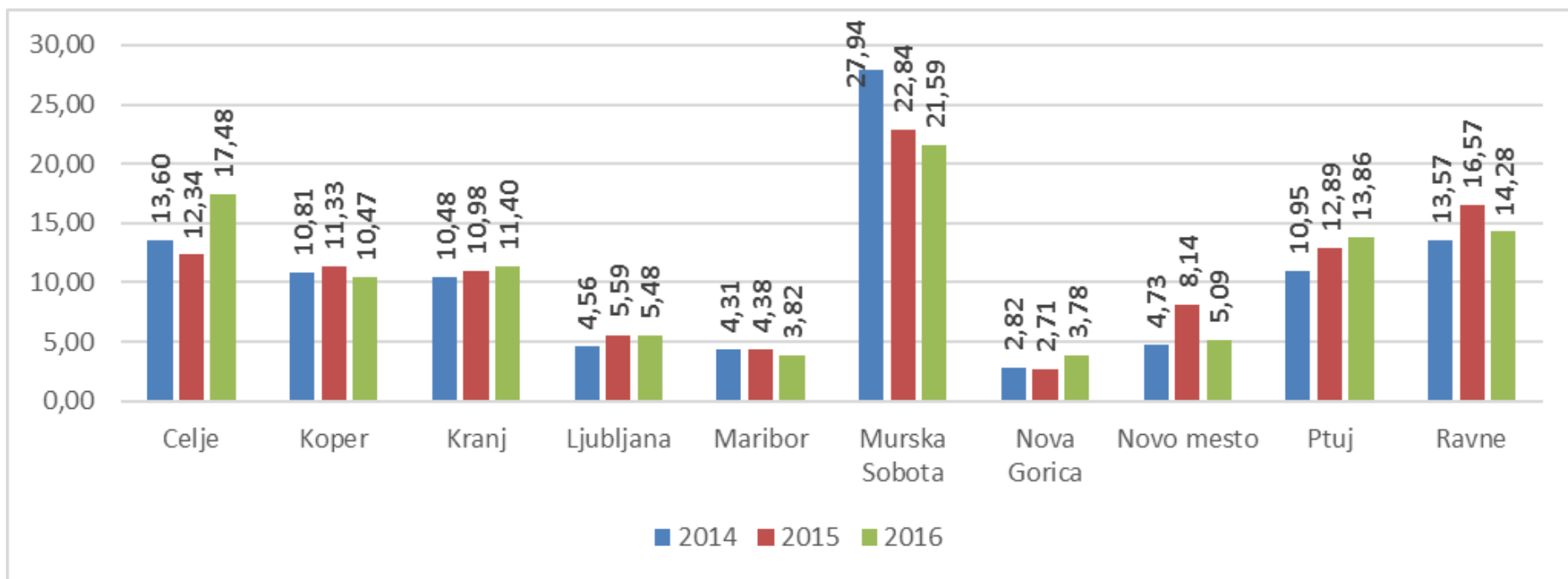
1-7 v SJ, 1-4 TJ

1. DELEŽ VČLANJENIH PREBIVALCEV S ŠIRŠEGA OBMOČJA (%)

1. IZPOSOJENO GRADIVO ČLANOM ŠIRŠEGA OBMOČJA (%)

1. MEDKNJIŽNIČNA IZPOSOJA, BREZPLAČNA ZA KONČNEGA UPORABNIKA

Za posredovanje:

- slovenske založniške produkcije in znanstvene ter strokovne literature,
- leposlovja,
- polpubliciranega in neknjižnega gradiva, uradnih publikacij,
- splošnih in strokovnih priročnikov,
- drugega referenčnega gradiva in podatkovnih zbirk,
- tuje literature, zlasti leposlovja in periodike s poudarkom na časnikih in splošnih časopisih.

2. NALOGA

STROKOVNA
POMOČ
KNJIŽNICAM
OBMOČJA

2. SVETOVALNO DELO, KI TEMELJI NA UVELJAVLJENIH IN DOGOVORJENIH STROKOVNIH IZHODIŠČIH

Usklajen program dela z NUK in OK; strokovne potrebe in problematika na območju:

- 724 tematskih svetovanj, 10.784 ur svetovanj, izmenjav izkušenj, obveščanje;
- predavanja, predstavitve in delavnice;

OOK ugotavljajo, da so dogodki, ki jih organizirajo za OK, slabše obiskani. OK pa kot razlog navajajo prezaposlenost oziroma pomanjkanje kadra.

2. PROJEKTI, KI SE IZVAJAJO NA POSAMEZNEM OBMOČJU ALI V VSEJ DRŽAVI

Projekti (**nacionalna** raven):

- **Rastem z e-viri** (nosilec NUK, izvajalke OOK),
- **Kamra** (ideja in začetni nosilec NUK, danes konzorcij s sedežem in upravljanjem v OOK Celje),
- spletni portal s priporočilno kakovostno literaturo **dobreknjige.si** (idejna zasnova in nosilki OOK Koper in Nova Gorica),
- **Brezplačna medknjižnična izposoja za končnega uporabnika na območju** (OOK Ravne, izvajalke posamezne OOK, NUK).

2. PROJEKTI, KI SE IZVAJAJO NA POSAMEZNEM OBMOČJU ALI V VSEJ DRŽAVI

- Projekti **na območju** npr.:
 - **Bralna kultura** (Stripoteka, Bralna značka za odrasle, Pravljični večeri za odrasle, Tematski kvizi za otroke ...)
 - **Domoznanska dejavnost**: biografski leksikoni, dnevi zbiranja spominov, digitalizacija
 - ...

Lastni projekti OOK za potrebe celotnega območja	Skupni projekti v sodelovanju z OK	Skupni projekti v sodelovanju z drugimi območnimi knjižnicami (nacionalni nivo)
80	52	127

2. OPREDELITEV RAZVOJNIH POTREB GLEDE INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE ZA POSAMEZNO OBMOČJE

- Izveden **popis stanja IKT** v vseh splošnih knjižnicah in narejena analiza stanja opreme IKT na območju ter na ravni Slovenije.
 - Ugotovitev: Računalniška oprema **dotrajana** in **zastarela**, nujna potreba po **posodobitvi**, zamenjavi.
- Priprava **Razvojnih izhodišč na področju informacijsko komunikacijske tehnologije do 2020.**

2. ANALIZE STANJA RAZVITOSTI IN POTREB KNJIŽNIČNE DEJAVNOSTI V OKVIRU OBMOČJA, KNJIŽNIČNA MREŽA

Območje OOK	2014		2015		2016	
	Število	Obseg	Število	Obseg	Število	Obseg
SKUPAJ	16	2.774 ur	13	4.315 ur	26	3.076 ur
SKUPAJ	55 analiz v obsegu 10.165 ur					

Povprečno so v OOK za analize porabili:

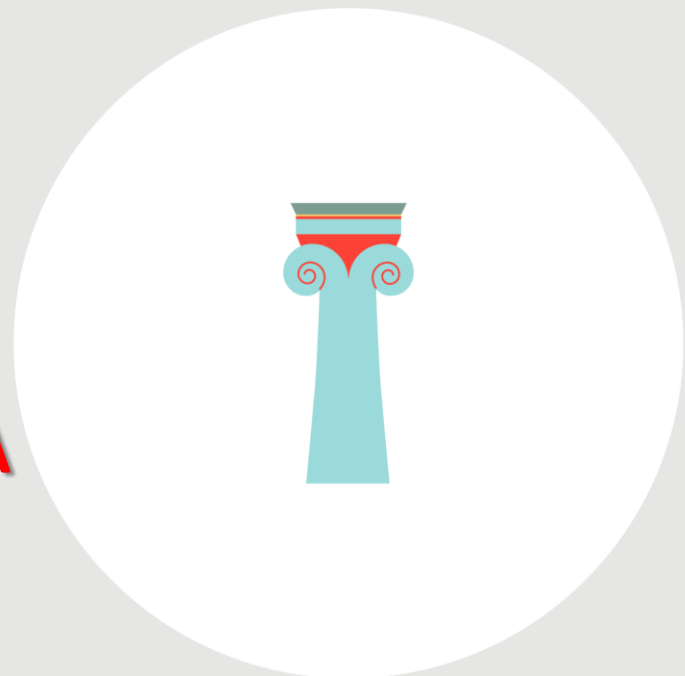
- od 50 do 625 ur dela zaposlenega v letu 2014,
- od 88 do 700 ur dela zaposlenega v letu 2015 in
- od 20 do 720 ur dela zaposlenega v letu 2016.

2. DRUGO

- Izvajanje mentorstva za knjižnične delavce začetnike in študente bibliotekarstva
- Sodelovanje s šolskimi knjižnicami na območju in skupen razvoj bibliopedagoških dejavnosti za učence in dijake
- Opredelitev ciljev, koordinacija ali izvedba knjižničnih storitev za posebne skupine uporabnikov
- Sodelovanje z drugimi območnimi knjižnicami
- Mednarodno sodelovanje
- Promocija izvajanja posebnih nalog OOK

3. NALOGA

KOORDINACIJA
ZBIRANJA,
OBDELAVE IN
HRANJENJA
DOMOZNANSKEGA
GRADIVA

3. KOORDINACIJA ZBIRANJA, OBDELAVE IN HRANJENJA

- Vse OOK načrtujejo in koordinirano pridobivajo domoznansko gradivo za knjižnice na svojem območju
- Informirajo zavezance za obvezni izvod (OI)
- Posredujejo informacije o zavezancih s svojega območja nacionalni knjižnici

3. KOORDINACIJA ZBIRANJA, OBDELAVE IN HRANJENJA

- Seznanjajo uporabnike z domoznanskimi zbirkami v sorodnih kulturnih zavodih, zlasti muzejih in arhivih na območju OOK.
- Organizirajo bibliografsko obdelavo domoznanskega gradiva z območja OOK.
- Izvajajo normativni nadzor - kontrolo domoznanskih avtorjev ter pomagajo pri razreševanju avtorstva.

3. DIGITALIZACIJA, DOMFEST

Različno gradivo, glede na sredstva.

Objave:

- Digitalna knjižnica Slovenije - **dLib.si**
- Spletni portal **Kamra**
 - DNEVI ZBIRANJA SPOMINOV
- Gradijo spletne **biografske domoznanske leksikone**
- **DOMFEST** – festival domoznanstva:
 - 3. - 2014 **Nova Gorica**
 - 4. - 2016 **Ptuj**

4. NALOGA

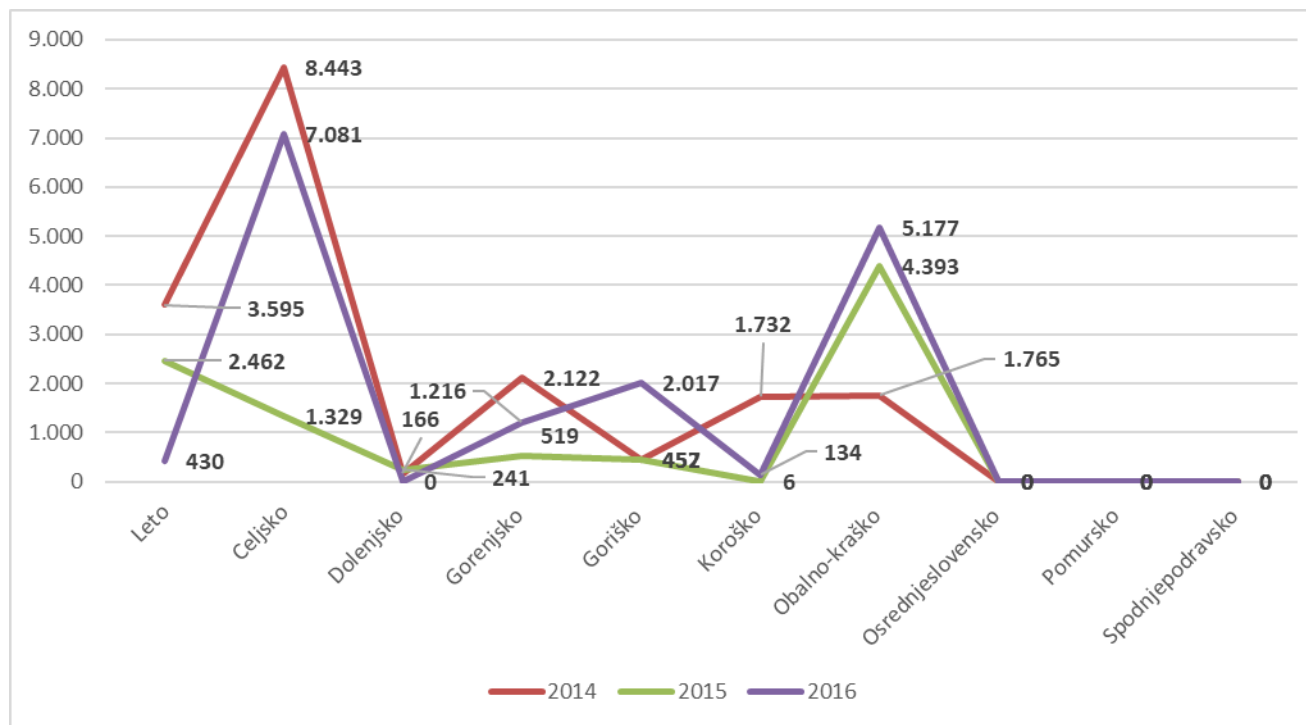
USMERJANJE
IZLOČENEGA
KNJIŽNIČNEGA
GRADIVA S
SVOJEGA
OBMOČJA

4. IZLOČANJE (ODPIS)

Navodila za izločanje in odpis knjižničnega gradiva, NUK

- V treh letih so skupaj odpisali **43.737 enot** knjižničnega gradiva.

KADER

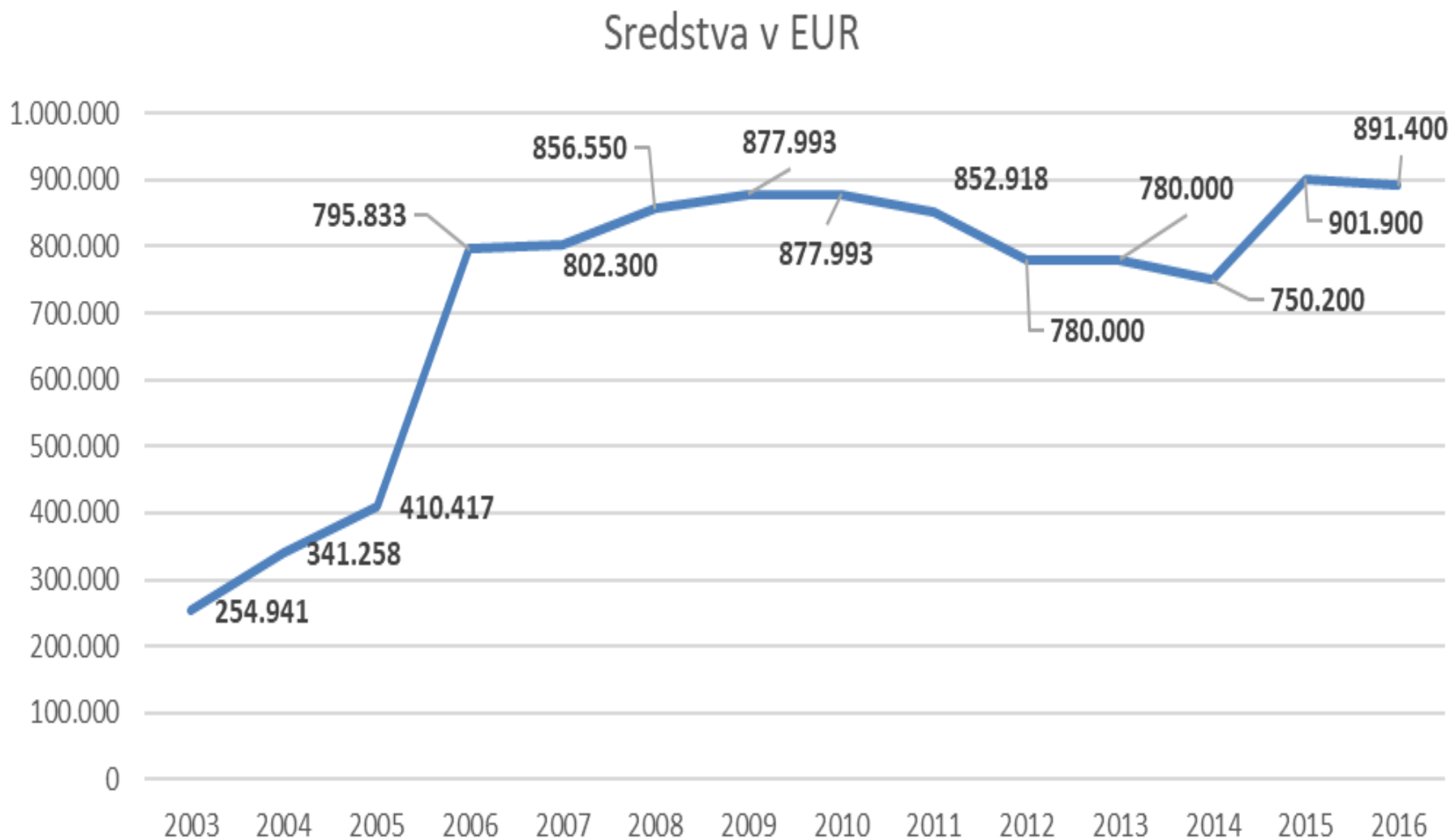
2 EPZ, izjema Koper in Nova Gorica (2,5 EPZ)

- Stroški dela so največji strošek izvajanja programa.
- V poročevalskem obdobju 2014-2016 predstavljajo kar dobrih **67 % celotnega proračuna**.
- Sredstva, namenjena za stroške dela, so se v poročevalskem obdobju gibala od največ 596.759,15 EUR leta 2016 do najmanj 533.336,27 EUR leta 2014 (povečanje za slabih 12 %).

FINANCIRANJE OOK

VIŠINA SREDSTEV ZA IZVAJANJE 4 POSEBNIH NALOG, 2003-2016

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

- pripravlja strokovna izhodišča - 6;
- koordinira dejavnost svetovalnih služb v območnih knjižnicah:

Sestanki	2014	2015	2016	Skupaj
				2014-2016
REDNE DELOVNE SKUPINE OOK				
Skupaj	9	8	10	27
POSEBNE DELOVNE SKUPINE OOK				
Skupaj	5	5	19	29
Skupaj koordiniranje in izvedba vseh sestankov	14	13	29	56

- Predlaga skupne projekte ter analizira izpeljane projekte ter predloge projektov in novih storitev, ki se bodo izvajali na posameznih območjih ali s sodelovanjem več območij:
 - Rastem z e viri
 - Popis domoznanske dejavnosti, stanje 31. 12. 2016
 - Prostorska analiza mreža (PAM)

- Vodi statistične preglede dejavnosti za celotno državo in po območjih analizira statistične podatke za potrebe razvoja dejavnosti (popis opreme IKT, stanje knjižnične dejavnosti po območjih, zbiranje ...)

Ostrednje območne knjižnice

Stanje knjižnične dejavnosti po območjih v letu 2013

Območje	Knjižnice (fizični)	Knjižnice (virtualni)	Član	Izposojilci	Knjižniški delavci	Izposojila	Prometniški delavci	Knjižniški delavci	Knjižniški delavci
CELJE	5.922.235	34.796	72.124	48	1.238.448	4.287.256,61	238	38.168	15.083
DOBROVA	5.279.248	47.422	43.621	26	1.025.088	2.044.576	4.884.766,21	578	212.361
GLASPOVNA	5.302.847	35.720	48.140	31	1.894.123	1.028.098	4.892.114,51	277	281.898
KOPRNIK	966.446	47.483	13.713	19	888.129	1.367.882	1.528.284,38	85	118.128
KRANJSKA	479.836	36.275	15.126	75	482.148	984.528	1.882.842,57	78	71.588
LIUBANJA	871.286	36.275	12.238	12	765.678	1.100.772	1.328.271,42	82	148.568
LJUBLJANA	1.825.227	181.688	142.557	42	1.195.448	2.028.848	11.028.268,00	227	303.081
MARIBOR	304.277	28.281	28.281	16	381.189	1.824.488	1.828.692,48	11	112.131
MURSKA SOBOTA	428.889	19.768	15.615	3	267.278	1.872.282	1.368.478,08	24	83.289
NOVA GORICA	884.716	46.448	46.257	28	884.227	1.288.028	4.782.388,21	58	228.028
Skupaj	17.000.000	484.887	484.887	250	11.113.778	28.722.288	18.898.001,21	1.128	1.268.008

Kazalci knjižnične dejavnosti po območjih v letu 2013

Območje	Knjižnice	Knjižniški delavci	Izposojila	Knjižniški delavci	Knjižniški delavci
CELJE	1,1	29,8	2,8	18,7	4,8
DOBROVA	6,5	22,3	2,5	21,7	4,1
GLASPOVNA	1,6	28,6	2,7	28,8	3,4
KOPRNIK	8,2	33,9	2,7	18,1	4,8
KRANJSKA	6,7	23,8	2,3	25,8	4,3
LIUBANJA	1,8	28,2	2,1	25,1	1,8
LJUBLJANA	1,8	29,3	2,2	18,8	4,2
MARIBOR	4,2	28,1	2,8	18,7	1,3
MURSKA SOBOTA	1,8	28,7	1,9	12,2	2,6
NOVA GORICA	4,2	28,8	1,6	12,1	1,1
Povprečje	5,4	28,3	2,5	18,1	4,1

Abstraktni vrednotni kazalci najbolje in stanja knjižnične dejavnosti na Območjih varilskem območju (knjižnična zbirka, prisotnost, dani, izposojila, obliki, izposoja, prihodki, računalniki, potencialni uporabniki letna odprtost vseh izposojilcev)

Izračunske vrednosti na prebivalca izkazuje najboljša stanja na Goriškem območju, ki sledi gleda knjižnične zbirke na p. u. (8,2), prisotnosti na 1.000 p. u. (31,1%), odstotka članov gleda na število prebivalcev (29,7), števila zbirke na p. u. (0,8) in izposojila na p. u. (24,1). Največjo letno odprtost na 1.000 p. u. (23,3%) imajo knjižnice na Območju krških, največ osebnih računalkov na 1.000 p. u. (1,4) na Goriškem območju, največ amov gradiva na potencialnega uporabnika pa izposojila na Območjih varilskem območju (4,4).

Sredstva, namenjena za digitalizacijo

Dostavno so za analizo sredstva za digitalizacijo gradiva za 71,20% v letih od 2010 (100.044,14 EUR) do 2013 (68.810,87 EUR).

OSREDNJE OBMOČNE KNJIŽNICE

Stanje knjižnične dejavnosti po območjih OOK v letu 2013

Domoznanstvo

- Poroča o izvajanju dejavnosti po območjih in za celotno državo: poročila o izvajanju posebnih nalog
 - 1. 2003-2006,
 - 2. 2007-2009,
 - 3. 2010-2013,
 - 4. 2014-2016.
- Organizacija in vodenje strokovnih izobraževanj, usposabljanj, predavanj in delavnic. Teme so letno usklajene z OOK-ji :
 - **19** izobraževanj za OOK - **351** udeležencev.

- Zakon o knjižničarstvu in Pravilnik, 2003 izvajanje posebnih nalog OOK dokaj **jasno** in **natančno** definirata.
- Oba dokumenta v praksi **nista izpolnila vseh določb in pričakovanj**: nista utrdila knjižničnega sistema in enakomernega razvoja ter pravice prebivalcev do demokratičnega dostopa do knjižničnih storitev in informacij, saj **mehanizmi**, ki naj bi zagotavljali enotno delovanje za njegov usklajen razvoj in učinkovito pretočnost in dostopnost informacij, **niso bili vzpostavljeni v celoti**.
- Izvajanje posebnih nalog OOK **ne more zmanjšati razlik v razvitosti** med knjižničnimi območji v Sloveniji. Za to bi bilo potrebno zagotoviti **dodatna sredstva** (s strani države za zmanjševanje razlik med razvitostjo območij v Sloveniji).
- OOK in OK še vedno **niso** na vseh območjih **dovolj partnersko povezane**, ker se OK še vedno počutijo ogrožene, namesto da bi izkoristile **sodelovanje** in racionalen način delovanja (npr. od nabave, obdelave pa vse do hranjenja in dajanja knjižničnih zbirk v uporabo).

- Nekateri OOK izvajanje posebnih nalog še vedno **različno** pojmujejo in posledično izvajajo.
- Odvisno je od ustreznosti **strokovne kadrovske zasedbe** in tudi od števila OK na posameznem območju.
- **Projekti** na nacionalni ravni povezujejo splošne knjižnice v sistemu in v okviru le-teh storitve, ki uporabnikom omogočajo enakopravnejši dostop tako do zahtevnejšega gradiva kot do storitev splošnih knjižnic.
- Za usklajenost razvoja knjižnične dejavnosti pa bi bilo potrebno zagotoviti **posebna razvojna sredstva** in omogočiti prebivalcem na nivoju celotne Slovenije enake možnosti in demokratičen dostop do informacij ter storitev knjižnic.

Več na spletni strani:

<https://cezar.nuk.uni-lj.si/analize/studije.php>

In

<http://www.nuk.uni-lj.si/nuk/ook>

HVALA za POZORNOST!